

2020-11-13

Ert Dnr: A2020/01492/A

Vårt Dnr: 23, u2020, 6/ds

Studieförbundens yttrande över Kommuners medverkan i den statliga arbetsmarknadspolitiken (SOU 2020:41)

Studieförbunden har fått betänkandet Kommuners medverkan i den statliga arbetsmarknadspolitiken (SOU 2020:41) på remiss och redovisar nedan sina synpunkter.

Övergripande synpunkter

Utredningens uppdrag har varit att analysera vissa frågor kring kommunernas roll i den statliga arbetsmarknadspolitiken när Arbetsförmedlingen reformeras och fristående aktörer ska matcha och rusta arbetssökande. En utgångspunkt för utredningen är det faktum att Arbetsförmedlingens fysiska närvaro runt om i landet har minskat. De rättsliga förutsättningarna för kommuner att vara leverantörer eller på annat sätt tillhandahålla arbetsmarknadstjänster på uppdrag av Arbetsförmedlingen behöver alltså utredas för att möjliggöra för kommuner att utföra arbetsmarknadstjänster på orter där det inte finns (tillräckligt många) privata aktörer.

Studieförbunden anser att det är olyckligt att de idéburna aktörernas roll i framtidens arbetsmarknadspolitik är ett perspektiv som helt saknas i såväl direktiven som i utredningens betänkande. De tio studieförbunden finns i hela landet och arbetar redan idag med personer som står långt från arbetsmarknaden. Studieförbunden kan och vill bidra till att rusta individer för arbetsmarknaden men saknar idag reella möjligheter. Detta beror i hög grad på den nuvarande LOU-lagstiftningen som försvårar för idéburna aktörer att samverka med det offentliga utanför upphandlad verksamhet.

Studieförbunden delar den farhåga som framförs i utredningen att relationen med Arbetsförmedlingen som beställare och kommuner som utförare kan komma att

försvaga samverkanssituationer som bygger på att staten och kommunen är jämbördiga parter och i stället riskerar skapa en rent kommersiell relation mellan köpare och säljare att skapas, med upphandlingsreglerna som grund.

Studieförbunden är övertygade om att det är nödvändigt att förenkla och stärka möjligheterna till samverkan mellan idéburna aktörer och offentlig sektor, vid sidan om LOU och LOV, för att klara framtidens välfärdsutmaningar. Ur det perspektivet är det ett steg åt fel håll att förstärka inslagen av upphandling även *mellan olika delar av* den offentliga sektorn, i stället för att hitta lösningar som bygger på samverkan för att nå gemensamma samhälleliga mål.

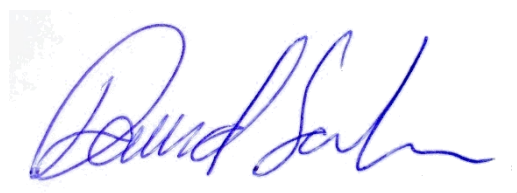
Kap 4. Arbetsförmedlingens möjligheter som uppdragsgivare

I betänkandet görs bedömningarna att "Arbetsförmedlingen kan vända sig **direkt till en kommun** när en upphandling genomförts men **inga anbud eller inga lämpliga anbud har kommit in.**" (s. 20) samt "att det inte är uteslutet för Arbetsförmedlingen att få tjänster utförda av kommunerna genom bidragsfinansiering. Detta under förutsättning att det inte föreligger ett offentligt kontrakt." (s. 21). Samtidigt konstateras att "när kommuner deltar i Arbetsförmedlingens upphandlingar ska de behandlas **på samma sätt som andra leverantörer**" (s. 19). Studieförbunden tolkar det därmed som att ovanstående bedömningar även är tillämpliga i relationen mellan Arbetsförmedlingen och andra aktörer än kommuner, t ex idéburna sådana.

Dessa juridiska frågeställningar liknar dem som behandlas i Samuel Engbloms utredning om Idéburen välfärd (SOU 2019:56). Det är uppenbart att rättsläget är oklart vad gäller frågor som när det råder ett konkurrensförhållande, finns en marknad eller när det föreligger ett offentligt kontrakt. Till detta hör även den närliggande frågan om vad som utgör en icke-ekonomisk tjänst av allmänt intresse.

Studieförbunden har tidigare fört fram behovet av att dessa frågor utreds ytterligare och vill understryka att det behovet kvarstår. Bättre former för samverkan mellan såväl kommuner och myndigheter som mellan offentlig sektor och idéburna aktörer skapar möjligheter för fler aktörer att ta samhällsansvar och bidra till gemensamma mål. Ett första steg är att genomföra förslagen i utredningen om Idéburen välfärd (SOU 2019:56) och lagstifta om IOP för ökad tydlighet.

Studieförbunden i samverkan

David Samuelsson
Generalsekreterare